

Ett elände mindre

I en av den nya regeringens första propositioner föreslås löntagarfondernas avskaffande. Den avveckling, som passande nog utannonserades den 4:e oktober i regeringsförklaringen, är tänkt att genomföras med början från årsskiftet. Då avvecklas första till femte löntagarfundsstyrelserna och förvaltningen övergår till en särskild avvecklingsstyrelse vars uppgift det blir att skifta ut tillgångarna senast till halvårsskiftet 1994.

Därmed är, om icke den svenska socialismen, så åtminstone en av dess främsta symboler på väg att bli historia.

De socialdemokratiska argumenten för fondernas existens kom under åren att variera högst betydligt. Ena dagen var fonderna oundgängligen nödvändiga för att förse företagen med riskkapital, den andra hängde pensionernas framtid på löntagarfondernas sköra tråd.

Med förslaget att slå ihop löntagarfonderna med AP-fonderna ville socialdemokraterna skapa bilden av ett, stort pensionskapital, och därmed skulle borgerligheten genom förslagen om avveckling av löntagarfonderna kunna anklagas för att nalla av pensionärernas pengar.

Det är möjligt att dessa dimridåer lurade några i valrörelsen. Men de allra flesta vet vad det egentligen handlade om: tvångsvis uttaxerade medel i syfte att öka den politiska kontrollen över näringslivet. Det rörde ingenting annat än makten över företagen. Den röda tråden, från det sena 70-talets LO-tidningsrubrik om att "med fonderna tar vi över successivt" till Margot Wallströms konstaterande i slutskedet av årets valrörelse att visst handlade det

om inflytandet i näringslivet, är tydlig nog.

Nu blir vi av med eländet och det är en bra signal från den nya regeringen om färdriktningen. Men likväl återstår mycket innan vi vet om regeringen inte bara är icke-socialistisk utan också är mäktig en fullständig avsocialisering av Sverige.

Verklig valfrihet

Den nya regeringen kommer att införa skolpeng. Pengarna som stat och kommun lägger på skolan skall följa med eleven och betala utbildningen oavsett vilken skola föräldrar och barn väljer.

Skolminister Beatrice Ask har dock i en intervju i Svenska Dagbladet förordat att fristående skolor inte skall få ta ut elevavgifter när skolpeng införs. Detta strider mot idén om valfrihet mellan kommunala och fristående skolor.

Tag t ex Franska Skolan i Stockholm. Den ordnar lägerskola i Frankrike redan för mellanstadieeleverna och ämnespraktik på gymnasiet i Frankrike. Gymnasieeleverna har också möjlighet — om deras franskkunskaper är tillräckligt goda — att påbörja universitetsstudier i franska under gymnasietiden.

Givetvis kostar sådant extra.

Idén att "plånboken inte skall styra valet av skola" är utmärkt, men för den skull skall man inte förbjuda föräldrar att prioritera barnens skolgång framför annat.

Detta är inte märkvärdigare än att föräldrar har rätt att sända sina barn på feriekurs utomlands.

Tvätta bort skamfläckarna!

Mer än tio års kamp mot staten för att få rätt är till ända. Med regeringens beslut att ge Halvar Alvgard en miljon kronor ex gratia och dessutom avstå från anspråk på de 120 000 kronor som JK tidigare krävt av Alvgard för kostnader under tidigare rättegångar, har moralisk om än icke juridisk rättvisa uppnåtts.

Det var ett viktigt och ett riktigt beslut därför att det gav upprättelse till en oförvitlig affärsman vars namn dragits i smutsen och vars affärsrörelse krossats av statens handgångne män.

Men det var också en viktig signal om att den nya regeringen har en annan syn på rättssäkerhet än sin företrädare. En signal til omvärlden om att individens rättigheter går före statens anspråk och att det finns gränser för de medel som är tillåtna i jakten på presumtiva ekonomiska brottslingar.

Två av de lagrum som gjorde det möjligt att behandla Alvgard så som skedde var bevis- respektive betalningssäkringslagen. Tillkomna under mitten av 1970-talet i ett klimat där rättssäkerhet för enskilda individer var en allt annat än prioriterad fråga, är det nu definitivt dags att göra sig av med dessa skamfläckar på rättssäkerhetens banér. Om den nya regeringen — och den nya justitieministern Gun Hellsvik i synnerhet — menar allvar med talet om rättssäkerhet bör detta ske så fort det någonsin går.

Daghemsstalinism

Barnomsorgsform skall varje kommun få bestämma själv. Det skall ju synas om det är en borgerlig eller socialdemokratisk kommun."

Så uttryckte sig den socialdemokratiska kommunalpolitikern Anders Sundström i DN för en tid sedan. Anders Sundström är ordförande i socialdemokraternas "haverikommission".

Uppenbarligen är han inte för några större förändringar av den gamla politiken. Annars finns det nämligen många väljare som numera tycker att barnomsorgen skall bestämmas av föräldrarna och inte av kommunen och att det inte alls skall synas på barnen om de bor i en borgerlig eller socialdemokratisk kommun. Det kommer att dröja lång tid innan svensk socialdemokrati inser att man måste ifrågasätta en av sina ideologiska hörnstenar; att man kollektivt skall bestämma över medborgarnas liv.

Skall vi börja hjälpa Östeuropa nu?

Östeuropas kommuniststater faller. Jubel. Sovjetunionen kollapsar. Både glädje och förtvivlan.

Alla inser att här måste västvärlden göra en insats. Det är vårt system, marknadsekonomi och frihet, som vunnit. Då ligger det ett stort ansvar på oss att överföra vårt kunnande.

Tänk om Östeuropa och Sovjetunionen 1985 hade frågat väst: Vad får vi för

stödprogram, vilken hjälp får vi, om vi skrotar kommunismen? Om vi ger oss utan strid?

Svaret hade säkert blivit: Vi måste räkna ut vad ni behöver i know how, investeringar, i finansiell support för en konvertibel valuta etc för att kunna transformera er till marknadsekonomier. Sedan får vi sätta upp en tidsplan, som måste vara på minst 10 år.

Nu säger några enstaka företagsledare ifrån, högst talar ABB:s Percy Barnevik, om att vi måste hjälpa Östeuropa och Sovjetunionen. Och det på ett rejält och konstruktivt sätt. I detta arbete ligger Sverige sämre till än de flesta andra länder. Vi har avsatt en miljard över tre år, eller ca 300 miljoner per år. Lilla Danmark har nyligen beslutat om ett program på drygt två miljarder årligen, t o m Turkiet ställer upp med betydligt mer än vad Sverige gör idag.

Hur öst-hjälpen finansieras är en sak, nödvändigt är att insatserna blir rejäla. Då kan vi dra med många andra väst-länder i samma konstruktiva återuppbyggnadsarbete.

Handlingskraft, sa Bill

Det är en rask och duglig regering vi fått. Knappt har den hunnit värma upp taburetterna förrän den avger skrivelser i angelägna ämnen — t ex om tillståndet inom hönsforskningen.

Och vi kan alla känna oss trygga. Jordbruksministern, statsrådet Olsson, har informerats om att statens jordbruksverk kommer att anslå medel för forskning, försök och utveckling inom området alternativ till burhållning av värphöns.

Just nu tycks det enligt Carl Bildt, Anne Wibble, Bengt Westerberg, Alf Svensson m fl luta mest mot ett schweiziskt system där beläggningen är 9 höns/m² tillgänglig yta. Det är 11 dm²/höna och uppfyller tydligen kraven på human (?) hönsbehandling. Det bör också påpekas att det också pågår ett intensivt nordiskt samarbete på området inom ramen för en gemensam arbetsgrupp: Nordisk Forskargrupp för Alternativ Hönsållning.

Handlingskraft var ordet, sa Bull.